

8. Miksi naisten yhteiskunnallisen aseman parantaminen on osoittautunut erityisen hyväksi keinoksi kohentaa kehitysmaiden oloja?
- +9. Oheiset tekstiotteet käsittelevät Suomen ulkopoliittikkaa sekä Neuvostoliiton-suhteita 1960- ja 1970-luvuilla.
- a) Vertaa tekstiotteissa esitettyjä tulkintoja suomettumisesta ja pohdi näiden puheenvuorojen lähdearvoa historiantutkijan kannalta. (4 p.)
 - b) Tarkastele Suomen ulkopoliittikkaa Kekkosen presidenttikaudella (1956–1982) ja arvioi, kuinka osuvia tekstiotteissa esitetyt tulkinnat siitä ovat. (5 p.)

”Suomella on kaikki ulkonaiset kansallisen itsenäisyyden merkit ja symbolit ja sen perustuslaillinen tasavalta on todella lujaa perua. Mutta on tosiasia, että sen toimintavapautta kaikissa tärkeissä asioissa rajoittaa siinä määrin sen mahtavan naapurin läsnäolo ja painostus, että sitä saattaa oikeutetusti sanoa viime kädessä Neuvostoliiton ’imperiumin lääniksi’.”

(käännös)

Lehtimies Iain Hamilton, *Baltimore Morning Sun* (USA), 3.9.1972

”Jos nyt halutaan Suomen ulkopoliittikkaan soveltaa suomettumis-sanaa asiapohjalta eikä herjauksena, niin kyllä se meille sopii. Me lähdemme siitä, että suomettuminen merkitsee poliittista sovintoa Neuvostoliiton kanssa. Tästä näkökulmasta katsoen koko sodan jälkeinen ulkopoliittikkamme on ollut suomettumispoliittikkaa. Me olemme hoitaneet omat asiamme. Me olemme tulokseen tyytyväisiä.”

Presidentti Urho Kekkosen puhe Suomi–Neuvostoliitto-seuran 30-vuotisjuhlassa 15.10.1974

”Raja oikean ja väärän itsesensuurin, ulkopoliittisen realismin ja suomettumisen välillä ei tietenkään ollut helppo vetää. Mielestäni ulkopoliittista realismia oli pidätyminen valtioiden sisäisiä tapahtumia koskevista moraalisisista tuomioista; suomettumista oli oman järjestelmämme periaatteista poikkeaminen – ideologinen myöntyvyys.”

Diplomaatti, ulkoministeriön virkamies ja Suomen YK-lähettiläs vuosina 1965–1972 Max Jakobson teoksessaan *Vallanvaihto. Havaintoja ja muistiinpanoja vuosilta 1974–92* (1992)